

# Гарадзенская КРЫНІЦА

Як жыць так жыць для Беларусі, а без яе навошта жыць.  
БХД

№003, КРАСАВІК 2012

## АНОНСЫ



Павел Севярынец, падарожныя нататкі.

## АНОНСЫ

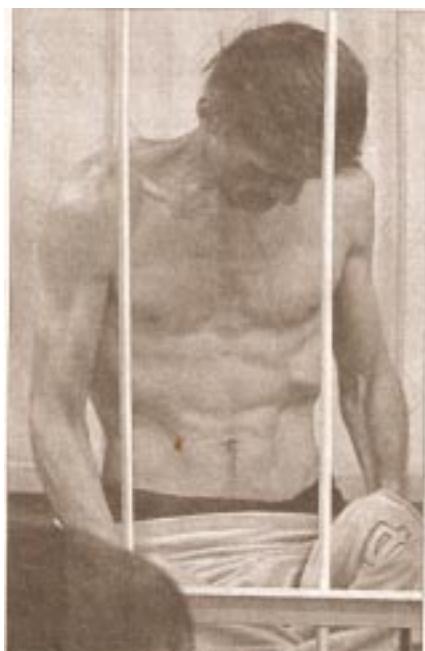


Са сшытка гарадзенскай інфармацыі.

## АНОНСЫ



Чэмпіён РБ вядомы, чаго чакаць ад ЧС.



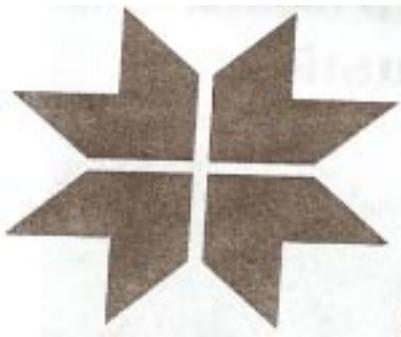
### ОЙЧА НАШ

*Ойча наш, каторы ёсць у небе,  
Свяціся імя Тваё,  
Прыйдзі валадарства Тваё,  
Будзь воля твая яку небе,  
Так і на зямлі.  
Хлеба нашага штодзённага  
Дай нам сёньня,  
І адпусці грахі нашы,  
Як і мы адпускаем  
Вінаватым нашым,  
І няյводзь нас ў спакусу,  
Але пазбаў нас ад злога.  
Бо Тваё валадарства,  
І сіла, і слава,  
Айца, і Сына, і Свяятага Духа,  
Цяпер і заўсёды, і на векі  
вякоў!*

АМИНЬ

Сяржук Каваленка і ў вязніцы-шпіталі працягвае барацьбу за высокія ідэалы адраджэння Бацькаўшчыны, яе духоўных і гістарычных сімвалau. Яго пакуты паборніка хрысціянскай маралі і ісціны ў гэтыя Велікодныя дні роўныя па велічнасці пакутам Выратавальніка, які пайшоў за нас на крыж.

Бел-чырвона-белы штандар, - сімвал Велічнасці прайды і ласкі Божай, і за яго гатоў панесці кару голадам беларускі вязень сумлення, ахвяра крывадушша сістэмы.



## Радныя БХД сустрэліся ў Менску



Чарговая сустрэча радных абласных філій БХД ў Менску насіла прынцырова-дзелавы характар.

Прадстаўнікі з рэгіёнаў мелі на-мер пачуць канкрэтныя заявы лідараў партыі наконт маючых адбыцца сёлета выбараў. Рэгія-нальшчыкі, а іх было больш трыццаці чалавек з ўсіх куткоў Бацькаўшчыны віталі заходы кірауні-цтва партыі ўнакірунку падтрымкі палітыч-ных вязняў, іх вызва-лення з турмаў і спы-нення пераследу тых, хто смела выказвае сваё негатыўнае стаў-ленне да эканамічных і палітычных фарсаў ўладнымі на тэрыто-ры роднай краіны.

Пасля прачытання традыцыйнай малітвы Ойча Наш ўдзельнікі прыступілі да афіцыйнай часткі. Дарэчы, яна ўбірала ў сябе чатыры пытанні, галоўным ся-род якіх было байката-ванне чальцамі БХД будучых выбараў на ўсіх ўзоруянях. Хвалява-ла беларускіх Хрысціянскіх дэмак-ратараў і то, што некаторыя апазі-цыйныя палітычныя партыі пачалі актыўна на месцах і ў цэнтры рыхтаваць папярэднюю глебу да выбараў ў дэпутаты.

Рэяводца, а ім аднаголосна быў абраны Дзяніс Садоўскі давёў прысутным мэты і сэнс байкоту выбараў на тэрыторыі Беларусі. У прыватнасці спадар Дзяніс зазна-чыў: "Удзельніцаць ў працэсе пад-рыхтоўкі выбараў іх правядзен-ня безсэнсоўны працэс. Вынік можна прадказаць ўжо зараз на ўсе сто працэнтаў. Няўдзел у вы-бараах дае нам шанец пазастацца

адзінай структурай якая не пай-ша на якое-кольвечы супрацоў-ніцтва з рэжымам. Калі так зро-бяць і астатнія апазіцыйныя рухі і партыі, то рэжым Лукашэнкі ад-чуе пасапраўднаму дзеянне апазі-цый, бо ён пазастанецца сам-на-мас з электаратам, якому неаб-ходна будзе даць тлумачэнні, чаму апазіцыя ігнаруе "такія дэ-

зелу чальцоў партыі БХД ў выбар-чым працэсе, але пазаставілі за сабой права назірання за тым, як фарміруюцца выбарчыя камісіі ў цэнтры і ў рэгіёнах, як ідзе вылу-чэнне кандыдатаў, як рыхтуюцца выбарчыя акругі і участкі. Дата-гож, каб надаць працэсу належ-ны палітычны і дзелавы сэнс, сябры партыі БХД ня маюць пра-ва браць ўдзел ў падт-рымцы якой-кольве-чы праграмы дзеяння вылучэнцаў кандыда-тамі ў дэпутаты любо-га ўзору ю ад іншых партый і рухаў. Праца-ваць ў падтрымку вы-лучаных кандыдатамі ад апазіцыі на выбары і выбарах. Бэхэдоўцы могуць прысутнічаць на сустрэчах, канфе-рэнцыях любога ўзору ю толькі з мэ-тай тлумачэння пазі-цыі партыі.

На гэтым рэяводца прапанаваў спыніць свой даклад і перайсці да спрэчак.

У аблеркаванні

праграмы дзеяння выступілі прадстаўнікі БХД ад Віцебска, Ра-гачова, Гомеля. Прыемна, што ў сваіх выступах дэлегаты ад рэгіё-наў разумелі задачы цэнтра і вы-казвалі сваю падтрымку заходам лідэраў БХД.

Дарэчы, з месцаў і ад выступоў-цаў гучалі і такія прапановы, як пачаць актывам БХД ў сталіцы і на месцах акцыі па перайменаванню вуліц нашых гарадоў і пасёлкаў імёнамі тых, хто рупіўся і аддаў сваё жыццё за ідэі заснавання і развіцця Беларускай Хрысціян-скай Дэмакратыі.

*Усе на выбары!*



макратычныя выбары". Ўладут-рымаючым давядзецца нешта прыдумваць круціца перад гра-мадзкасцю вужакай. Ўплыў ад няўдзелу ў выбарах на даўно страціўшага сумленне рэжыму, ўплыў на грамадзкія думкі, мер-каванні будзе. І гэта лепш чым электарат пачуе традыцыйнае, што апазіцыя пайшла на выбар, а затым на пратэсты, каб адпраца-ваць тыя сродкі, якія ёй ахвяра-валі дэмструктуре Эўрасаюза і Расейскай федэрациі".

Удзельнікі нарады пагадзіліся з такімі аргументамі рэяводцы. Прагаласавалі за праграму няўд-

# Ад менскіх рашэнняў да гарад- зенскіх дзеяў



Побыт ў Менску гарадзенскай дэлегацыі непастаўся без ўвагі актыўістатаў БХД нашага Прынамоння.

Як і належыць радныя сабраліся ў аўторак 27-га сакавіка дзеля спраўядзанчы.

Лідар і заснавальнік абласной суполкі БХД Мікола Баўсюк дасціпна давёў мэты і задачы Цэнтральнай Рады БХД, даўшы, што Цэнтрам пастаўлена задача вывучэння на месцах варыянтаў рэгістрацыі абласных арганізацый БХД іх актыўнай працы ў перадвыбарчы і выбарчы перыяд па тлумачэнню эканамічнай, палітычнай і знешнепалітычнай сітуацыі на зямлі Беларусі, якая паўстала дзеля беспрынцыповай і разбуральнай дзеянасці дзеючых ўладных структураў, іх негатыўнае стаўленне да беларускай нацыянальнай ідэі, разбуральная практика знішчэння і прыніжэння беларусчыны ва ўстановах адукцыі рэспублікі. Далей спадар Мікола

заўважыў, што абласная арганізацыя падзяляе пазіцыю Цэнтра і будзе актыўна пропагандаваць новыя ідэі і заходы лідарапія беларускіх бэхэдоўцаў, рухацца ў рэчышчы іх палітычных дзей.

Не было забытым ўвагай наших сяброў Вялікае Беларускае Свята, як чарговыя святочныя ўгодкі да Дня абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі.

Даклад і каментар да гісторыі БНР, яе дзеянасці ў Менску, Коўні, Гародні, сучасным гісторыкамі палітычным манце расказаў прысутным актывістам і ветэранным лідаром беларускага адраджэння ў Гародні Мікола Воран. Яшчэ дакладца засяродзіў увагу прысутных такім пятаннем, як фактычнае ігнораванне Дня прыняцця Беларускай Канстытуцыі дадаўшы, што гэты асноўны дзяржаўны закон шматразова зменены сучаснымі ўладнымі дзеля іх панавання ігноруецца імі без ўсялякага сумлення, а тыя паўзаха-

ды, што практыкуюцца на месцах і ў сталіцы ня больш чым цынізм і здзек.

Непрамінулі гарадзенскія радныя і тэмы самай сучаснай і вельмі трагічнай старонкі нашага існавання, тэмы Чарнобыльскай катастрофы. Зазначалася, што здрадніцкая палітыка па замоўчанні бяды Чарнобыля тагачаснымі камуністамі і іх маскоўскімі хаўруснікамі нанесла фактычна непапраўныя шкоды зямлі нашае Айчыны яе народу. І зараз тыя, хто называе сябе "сучаснымі беларускімі кіраўнікамі - лідарамі" мала клапоцяцца аб належным вырашэнні праблемы Чарнобыльскай катастрофы на міжнародным ўзроўні. Ўсяляк абмяжоўваецца праца незалежных міжнародных арганізацый, што спрабуюць дасканала вывучыць і ведаць наступствы Чарнобыльскай тэхнагенай бяды, дзеля захавання будучых пакаленняў усяго чалавецтва.

## Інфармацыя ад рэгіональных абласных суполак

### Магілёў

З Магілёва нам даслалі допіс, што Алег Аксёнаў - намеснік карадынатора аргкамітэту па стварэнні партыі БХД па Магілёўшчыне дамогся ад адміністрацыі Магілёўскага домабудаўнічага камбінату звальнення з выплатай трохмесячнай кампенсацыі ў сувязі з парушэнням наймальнікамі артыкулаў працоўнага кодэксу. Нагадаем, што спадара Алега адміністрацыя жадала звольніць па сканчэнні працоўнага канракту без ўсялякіх сацыяльных дапамог.

### Бабруйск

У Бабруйску мясцовыя актыўісты БХД пачалі збор сродкаў для сям'і Сяргея Каваленкі. Апроч гэтага акты-

вістамі БХД горада самастойна пішуцца малітвы і цытуюцца ўрыйкі Бібліі дзеля паляпшэння ўмоў ўтрымання вязняў асуджаных сістэмай за іх пракананні, і іх хутчайшага вызвалення.

Нагадаем, што раней такую акцыю правялі сябры БХД Гародні, яны сабралі для сям'і Сяргея Каваленкі амаль паўтары мільёны беларускіх рублёў і перадалі іх ў бюджет сям'і галадаючага.

### Гомель

Гомельская міліцыя затрымала трох актыўістаў БХД якія праводзілі акцыю пад лёзунгамі "Хопіць піць - трэба жыць". Акцыю гамяльчан здымалі невядомыя аператары, а затым яе ўдзельнікай адваялі ў невызначаным накірунку і адпусцілі.

### Рагачоў

Каардынаторы аргкамітэта па стварэнні партыі БХД ў Рагачове Дзяніса Дашкевіча зволнілі з працы ў мясцовым "РайПа". Матывы для звольнення Дзяніса ў адміністрацыі прадпрыемства банальная "актыўная палітычная пазіцыя і дзеянасць маладога чалавека". Яшчэ да нашага калегі мае судовы пераслед рэдактар мясцовай раённай газеты "Свабода слова".

Зараз бэхэдоўцы Рагачова чамусці маюць вялікі намер правесці ў сваім горадзе дзяржаўнае свята "Даждынак". Для гэтага яны сабралі больш трохсот подпісаў жыхароў райцэнтра. Цікава, да како ўсе будуть апеляваць вынікамі сваёй акцыі?

## Са сыштка гарадзенскай інфармацыі

### Зволіць, каб выжыць

Сапраўдным прэсам-душыцелям стаў ў гэты пе-  
рыва эканамічнага і духоўнага занядбання падатка-  
вы збор для прадпрыемстваў малога і сярэдняга  
бізнесу Гарадзеншчыны.

Многія прадпрымальнікі ідуць на самыя непапу-  
лярныя меры звольняючы працуючых, альбо зак-  
рываюць свае вытворчыя цахі. Некаторыя менш  
дасціпныя спрабуюць выжыць парушыўшы падат-  
кае заканадаўства, што можа прывесці іх на лаву  
падсудных. Найбольш кампітэнтныя, хто мае свае  
юрыдычныя службы робяць справу крыху інакш,  
яны не звольняюць рабочых, а наадварот, працяг-  
ваюць з імі супрацоўніцтва, але ўчараашнія сан-  
тэхнікі, цесляры, муляры, тэхнічкі працуюць пазаш-  
татам, выконваючы тую самую работу як індывиду-  
альныя прадпрымальнікі.

### Чаўночны гандаль, як спо- саб выжывання

Яшчэ некалькі год  
тому гарадзенскія чаў-  
накі спора працавалі на  
торжышчах суседній  
Польшчы, Летувы. Зараз  
сітуацыя палалярная.  
Сведчанне таму чэргі,  
хоць яны і ёсць, але зусім  
не такія, як калісці. Пры-  
чына хаваецца не ва-  
յуступленні гэтых краін ў  
Эўразвяз і ад гэтага ня-  
танных візах, а зусім ў  
іншым. Тут і канкурэн-  
цыя гандлючых прадп-  
рыемстваў і нежаданне  
польскіх і летувіскіх гур-  
тоўняў прадаваць тан-  
нага артыкулы бела-  
рускім чаўнакам.

Менавіта гэтыя пы-  
танні аўтар і высвятляў  
ў гарадзенскага чаўнака  
з большым дваццаціга-  
довым стажам Міколай  
Карнавухам.

Па глыбокаму перака-  
нанию спадара Міколы  
на Гарадзеншчыне, як і  
на астатнія тэрыторыі  
Беларусі ўжо даўно сфор-  
міраваўся клас бізнесме-  
наў-чаўнакоў. Яны да-  
юць немалы прыбылак  
ў выглядзе падаткаў з

атрымання мыта ў мяс-  
цовы і рэспубліканскі  
бюджэт. Такі спосаб ат-  
рымання дадатковых  
бюджэтных сродкаў  
вельмі выгодны краіне.  
Ён танны, дзяржава на  
развіццё чаўночнага  
бізнесу не траціць амаль  
ні капейкі. Яна нават ня  
вельмі спяшае фінанса-  
ваць такія фінансаване-  
затратныя праекты, як  
стварэнне сеткі камфор-  
тнага камунальнага аб-  
слугоўвання чаўнака -  
гэта танныя матэлі, аў-  
тасервіс. Канечне нешта  
робіцца. Прыклад такой  
дзейнасці мытнага пера-  
ходы "Прывалка",  
"Брузгі", рэканструкцыя  
чыгуначнага вакзала ў  
Гарадні і многае іншае.  
Але гэтага мала, каб су-  
часны чаўночнік мог  
інтэнсіўна працаваць, а  
яго месца працы гуртоў-  
ня, дарога, торжышча і  
наадварот. Тут неабход-  
на яшчэ рабіць і рабіць  
ўладным ў галіне прыда-  
рожнага сервісу.

Тыя, хто нядаўна і  
мала працуе ў гэтай чаў-



ночай сферы могуць  
пярэчыць, але годы пра-  
ведзеня ў руху на тра-  
се Гарадня-Беласток і  
Гарадня-Масква даўно  
пераканалі маяго сураз-  
моўцу, што чаўнаку не  
спрыяюць, а наадварот  
шкодзяць.

Нам не дагусту нават  
размовы ў замежжы аб  
эканамічных санкцыях  
да нашай краіны, калегі-  
замежнікі перапытва-  
юць, што ў вас там люд-  
зей ні за што кідаюць у  
турмы, забараняюць  
праводзіць страйкі, дзе  
вы жадаецце? І ведаецце, я  
адчуваю нейкую пагарду  
з боку задаючых пы-  
танні. На жаль, на Бела-  
русі ўсё так, ўладныя  
фінансуюць каштоўныя  
спартовыя праекты, сва-  
рацца з Эўразвязам, ад-  
маўляюць прыняццю эў-  
рапейскіх жыццёвых  
каштоўнасцяў прыду-  
маўшы невядомую ў све-  
це беларускую мадэль  
развіцця. А ўладным не-  
абходна толькі  
ўспомніць, што гандаль  
- гэта своеасаблівы ру-

хавік прагрэсу, рэгуля-  
тар насычэння рынку  
таварам, і заўжды гэтай  
справай займаўся ганд-  
ляр-перавозчык. Рэспек-  
табельны выгляд якога  
ствараў прывабны імідж  
той краіны, якую ён прэ-  
зентаваў.

### Карту паля- ка атрымае ня кожны

Згодна інфармацыі ад  
дасведчаных крыніц,  
карту паляка можа атры-  
маць ня кожны грамад-  
зянін Беларусі хоць ён і  
мае польскія радавыя  
карані. Такі непісаны  
вусны загад ад чыноўні-  
каў самага высокага  
дзяржаўнага маштабу  
маюць тыя, хто нясе  
службу на адказных  
дзяржаўных пасадах абл-  
аснога, раённага і га-  
радзкога ўзроўню.

Тых, хто парушыць гэ-  
тае правіла чакаюць са-  
мая жорсткія санкцыі.

## Святочны гандаль на вуліцах Горадні

Амаль два тыдні будзе доўжыцца ў горадзе над Нёманам фэст Вялікодняга гандлю. Свае тавары прапануюць пакупніку гандляры, мастакі, народныя ўмельцы, самадзейныя артысты.

Якім жа артыкулам вулічнага гандлю аддаюць перавагу гарадзенцы і госці горад? Наш карэспандэнт пагутарыў на тэму гэтага дасціпнага пытання з узельнікам святочнага гандлю, гарадзенскім мастаком Сяргуком Клімовічам. Насамрэч зазначае мастак, пакупнік сёлета стаў своеасаблівы. Ён не выкіне гроши на нейкую забаўку, ці малапатрэбную реч, а наадварот аддае прыярытэт патрэбнаму, надзённаму тавару. І справа тут не ў прагматычнасці пакупніка, яго разуменні прапануемага тавару. Зараз ў перыяд ўсеагульнага дыфіцыту ўсе лічаць гроши, і наўбываюць толькі патрэбнае.

Дарэчы, ў прыватных размовах з пакупнікамі высветлілася, што ўсе разумеюць прычыны зацянуўшагася эканамічнага крызісу прыпыненне якога бачаць толькі ў змене сістэмы ўлады і гаспадарання.

## Выстава Вялікодных яек



Дзяржаўны музей гісторыі рэлігіі Гародні наноў парадаваў сваіх наведвальнікаў арыгінальнай выставай.

На гэты раз дапытліваму гледачу прапанавана новая экспазіцыя, якую склалі фарбаваныя яйкі згодна хрысціянскіх біблейскіх традыцый.

Ідею стварэння такой незвычайнай выставы пропанавала Настанацельніца гарадзенскага жаночага кляштара Матушка Гаўрыла. Калекцыя Матушкі склала толькі пэўную частку экспазіцыі. Дзякуючы намаганням супрацоўнікаў музею, а да ідэі нетрадыцыйнага праекту далучыліся і спецыялісты музею, і гарадзенцы. наявнасць экспазіцыі стала больш разнастайнай і пярэстай. Ўсяго на выставе экспануюцца Вялікодныя пісанкі майстроў Чэхіі, Польшчы, Рәсей, Нямеччыны.

## Святыя абразы перададзены гарадзенскаму музею

Гарадзенскія пінкертоны маюць права гонару. Напярэдадні Вялікодных святаў імі затрымана банда крадзежнікаў, што спецыялізавалася на рабаўніцтве ўстаноў культуры. Злодзеяў затрымалі ў горадзе Баранавічы, дзе яны заходзівалі на рабаванне ў хрысціянскіх святынях Дзятлаўшчыны. Канфіскаваныя ў рабаўнікоў прадметы культуры, а гэта два мастацкія абразы з выявай Міколы Цудатворцы, і сюжэтны абраз з выявай Багародзіцы і святых Анёлаў выкананыя напачатку дваццатага стагоддзя ў тэхніцы хромалітографіі, зараз перададзены для даследавання экспертам. Затым іх чакае шлях вяртання ці наноў ў муры святых абіцеляў, ці дайшае іх захаванне ў дзяржаўных музеях.

## Замок гарант трываласці шлюбу



Эўрапейскія традыцыі паўплывалі і на мадых гарадзенцаў і гарадзенак. Цяпер яны беручы шлюб намагаюцца прынесці ў ягоны шарм новы аксаміт.

Так наўзамен традыцыйнага наведвання Кургана Славы, Плошчы

Леніна і фатаграфавання побач гэтых незразумелых цывілізаційны грамадзтву "помнікаў гісторыі" тыя, хто ўзяў шлюб спрабуюць адзначыць гэты свой гісторычны лічені, вяртаючыся да эўрапейскіх традыцый. Ад нядайна гарадзенскія маладажоны пачалі замацоўваць трываласць шлюбу замыкненнем навясных замкоў на маставой агароджы праз раку Нёман. Раней для гэтага, яны выкарыстоўвалі невялікі мост на тэрыторыі парку культуры імя Жылібера.

## Сальса распальвае імпэт маладых гарадзенцаў

Для аматараў віхурустых танцаў гасцінна адчыняе свае дзвёры танцпол былога Дома афіцэраў горада.

Менавіта гэткія лацінаамерыканскія танцы сталі сапраўдным рытуальным адпачынкам гарадзенцам, штомесячны прыбытак якіх не сягае вышэй за паўтары мільёны. Маладыя гарадзенцы і гарадзенкі штотыднёва збираюцца правесці тут гадзіну – другую ў рытмах сальсы і румбы. Праводзяцца туры танцаў на дабраахвотнай аснове.

І калі глядзіш на гэту імпэтную маладую віхуру танцуючых думаеш, што яшчэ не ўсё страчана, і на свеце існуюць са-маахвярнікі, гатовыя ў такі няпросты эканамічны час, забыўшыся на свае барышы і даходы рабіць для людзей такі вось маленькі цуд.

## Чарамша пад пагрозай

Чарамша, альбо па народнаму "зайчыкава цыбулька" - згодна інфармацыі медыкаў сапраўдная аптэка лекаў. Таму, беларускія біёлагі заўжды ганарыліся гэткім гатункам беларускай флоры.

Бязмежнае, барбажынскае выкарыстанне расліны як панаці ад хвароб прывяло да значнага зніжэння папуляцыі чарамшы ў дзікай прыродзе. Як факт, чарамша стала раслінай занесенай ў Чырвоную кнігу.



Не выключэнне гэтаму і Гарадзенскі край. Невялікія парасткі чарамшы засталіся ў дзікіх чашчобах Налібокскай і Ліпічанскай пушчай, ды ў Азерскім панізоўі Гарадзенскага раёна.

Аднак і тут расліна адчувае да сябе значную зацікаўленасць браканьеरаў.

Шчыруюць на вясеннім зборы чарамшы мясцовыя ахвочыя лёгкага прыбытку. На торжышчы шклянка лукавіцы чарамшы каштует некалькі дзесяткаў тысяч беларускіх рублёў. І гандляры, што прадаюць гэты прыродны рарытэт з пад палы і хцівія пакупнікі добра ведаюць, што здзяйсняюць злачынства. Але справа нажывы і мроя вылекаваць ту ці іншую хваробу перамагаюць сумленне чалавека.

Думаю, што сама прыспеў час згадаць на закон праваахоўнікам. Вось іх колькі шпацыруе на нашых вуліцах.

## Вударце і помніце

Вясна і аматары самага ціхага віду спорту, -вударыння апанавалі берагі рэчак і азёр. Аднак вударам неабходна помніць, што красавік і травень-месяцы, калі рыба ідзе на нераст. Браканьерніцаць -гэта значыць, яшчэ больш панізіць ў вадаёмах Прынямоння колькасць традыцыйных і рэдкіх гатункаў рыбы.

Умовы вударыння пропісаны абласной інспекцыяй аховы навакольнага асяроддзя. Пра іх неабходна помніць, а яшчэ, дасканала выконваць.

## Служба выратавання дае напамін

Вясна, настаў час вандровак на прыроду. Хтосьці адпраўляеца з сябрамі, нехта разам з сям'ёй, ёсць і такія, хто аддае перавагу персанальному адпачынку сам-насам.

Аднак, для ўсіх аматараў такіх вясеннях прагулак служба Міністэрства па Надзвычайных Сітуацыях нагадвае, што на прыродзе неабходна весці сябе годна. Найперш, не паліць сухой леташнія травы, бо гэта наносіць шмат шкоды мікрафлоры і мікрафайне. Трэба помніць, што пасля свайго выхаду на лона вясенняй прыроды неабходна добра прыбраць месца адпачынку. Забраць з сабой пусты посуд, затушыць вогнішча. Менавіта такая абыякавасць да абавязковага, нярэдка прыводзіць да непапраўных выпадкаў, калі здараецца лясны пажар з пераходам затым на гаспадарчы і жылы сектар. Летась служба выратавання зафіксавала больш дзесяці такіх выпадкаў.

Яшчэ такім турыстам трэба помніць, красавік - гэта час гнездавання пярнатых, час любоўных гуляў дзічыны. Давайце разам аберагаць іх пакой і камфорт.



## Эскулапы раяць

Цёплае надвор'е дадае трывогі за стан нашага здароўя медыкам. Адпачынак у лесе, ці на ўлонні луга можа выклікаць шмат непажаданых праблем здароўю адпачываючага. Асабліва, калі арганізм разгарачоны моцнымі напоямі. Выпіўшы можа заснуць на халоднай глебе, можа купацца ў халоднай вадзе, а гэта прыводзіць да запалення лёгкіх, іншых востых прастудных захворванняў.

Вясна і ў прыродзе ажылі кляшчы, іх пранікненне ў наш арганізм зусім непатрэбнае, гэта можа выклікаць інфекцыйнае захворванне.

Трывожыць спецыялістаў і магчымы контакт вандроўнікаў з іншай файной нашых лясоў, напрыклад, з хворымі на шаленства лісамі, янотамі, іншымі гатункамі дзічыны, што можа нанесці значныя праблемы нашаму арганізму.

## З крыніц міжнародных!

### Масква

У Крамлі расейскія прыўладныя палітыкі распачалі правядзенне кадравых ратацый. Дзеючы прэзідэнт Мядзведзяў і прэм'ер-міністр Пуцін памяняюцца кабінетамі, і толькі, іх далейшы лёс вызначаны. А вось астатнім палітыкам прэтэндующим на высокія Крамлёўскія пасады наступае трывожны час. Грамадзкая думка бурліць вакол такой сенсацыйнай навіны, як замена губернатара Маскоўскай вобласці Громуава, на цяпер ўжо эксміністра МНС Расеі Шайгу.

Такі вопыт ратацый дагэтуль быў малавядомы крамлёўскім апрычнікам. А новае і невядомае вельмі спакусіва і небяспечна.

### Кароткі поўбыт на Радзіме

Днямі Гародню наведаў былы актывіст беларускага адраджэння на Гарадзеншчыне, ўрач-афтальмолаг па адукацыі, радны абласной Рады БНФ пачатку і сярэдзіны девяностых год мінулага стаўгоддзя Алесь Лобан.

Зараз спадар Лобан жыве на эміграцыі ў Галандыі. Працуе па спецыяльнасці, мае выдатнае жытло, шчаслівую сям'ю. А некалі Алесь Лобан ўцякаў з Радзімы пазастаўшыся без працы і якіх кольвеҷы іншых магчымасмцяў заробку. Ён быў жорстка пабіты расейскім нацыяналістамі Гародні. Эміграцыя была панацэяй ад фізічнай расправы з ім і сям'ёй. Дапамаглі трапіць ў Эўропу безпрацоўнаму апазіцыянеру тагачасныя радныя гарадзкія Рады БНФ Гародні.

Падчас побыту госьць-выгнаннік сустракаўся з сябрамі, распявадаў пра тых беларусаў, што жывуць на эміграцыі ў краінах эўрапейскага Бэнілюксу. Наведаў Малую Радзіму Лідчыну і канстатаваў, што на Бацькаўшчыне ўсё і ўсе сталі яшчэ больш шэрымі.

### Амерыка

Група кангрэсменаў ЗША выказала занепакоенне да інфармацыі аб продажы ваенна-прамысловому комплексу Расеі новых вытворчых тэхналогій.

Вядома, што падчас выбараў каманда тагачаснага кандыдата ў прэзідэнты Расейскай Фэдэрацыі Уладзіміра Пуціна добра згуляла на імперскіх амбіцыях па аднаўленні супердзяржавы Расеі за кошт пабудовы новых суперсучасных субмарын, стратэгічных самалётаў - ракетаносцаў пятага пакалення, атамных надводных крэйсераў пераўзыходзячых гонар расейскай ваеннай навуковай думкі тыпу" Пятро Вялікі". Аднак як стала вядома, расейскі навуковы патэнцыял ня мае такіх стратэгічных распрацовак каб здзейсніць перадвыбарчыя абяцанкі. Такія тэхналогіі мае Эўразвяз і ЗША, а Расея мае працу закупак гэтых "ноў-хаў", што і турбуе прагматычных кангрэсменаў. Грошы адно, занятасць насельніцтва другое, а вось куды, і на якія аб'екты будуць накіраваны гэтыя навейшыя, зробленыя па заходніх тэхналогіях расейскія ўзбраенні пытанне не рэтарычнае і пазастаецца вельмі адчыненым.

### Эўропа

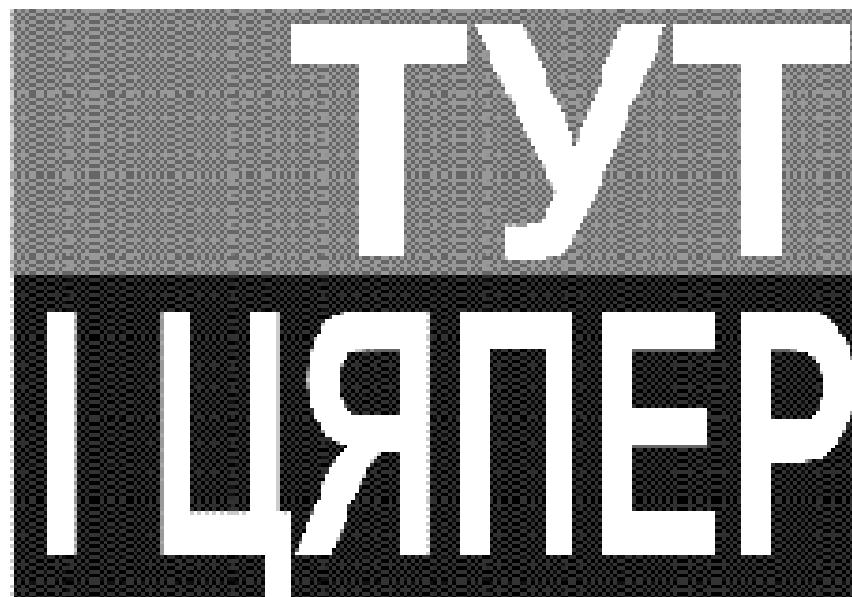
Эўрапейскі звяз рэкамендуе метады жорсткай эканоміі.

Менавіта да такіх пажаданняў кіраўніцтва звязу прыслушаліся чальцы ўрадаў Прыбалтыскіх краін. На месцах, яны ўводзяць непапулярныя жорсткія абмежаванні ў карыстанні энерганоэнергетыкамі.

Аднак, самымі непапулярнымі ў грамадзян краін Прыбалткага рэгіёна з'яўляюцца законадаўчыя акты аб павышэнні цэнза пенсійнага ўзросту ад нарматываў, што былі прыняты яшчэ ў савецкія часы да сярэднезўрапейскіх.

Наўзамен ха адміністрацыя Эўразвязу рэкамендуе ўрадам краін Сярэдняй Эўропы найхутчэйшага развіцця радовішчаў так-званага сланцевага газу. Яго прамысловое выкарыстанне ў значайнай ступені зніць залежнасць вытворчага комплексу гэтых краін ад расейскіх паставак прыроднага газу, прынясеconomію ў бюджет і дасць магчымасці наноў ўспомніць аб сацыяльных гарантіях сваім грамадзянам.

Як вядома, згодна разліку эўрапейскага інстытура эканамічнага сырэвіннага развіцця на залежы сланцевага газу багатыя недрэ Польшчы, Украіны.



Газета пым, хто любіць Беларусь і праўду!!!

# Адам Станкевіч - гісторык і палітолаг



Асноўная частка кнігі «Да гісторыі беларускага палітычнага вызвалення» прысвечана гісторыі беларускага адраджэнцкага руху XIX - пачатку XX ст. Тут Адам Станкевіч упершыню вызначыў агульна-еўрапейскія і рэгіянальныя, беларуска-літоўскія вытокі гэтага руху, яго сацыяльныя і духоўна-культурныя карані. Першыя пачыналіся ў сацыяльна-палітычнай еўрапейскай рэвалюцыі канца ХVIII - першай паловы XIX ст.; другія вядуць свой радавод ад еўрапескага рамантызму гэтай жа эпохі, які «абыймаў усе галіны духоўнага творства чалавека, а знача і навуку, асабліва гісторыю, філасофію і мастацтва». Правадніком рамантычнай плыні, што моцна зацікавілася нацыянальнай самабытнасцю адціснутых з гістарычнай арэны народаў, быў у нашым рэгіёне Віленскі ўніверсітэт. Дзякуючы рамантычнаму абнаўленню культуры беларуская каталіцкая шляхта выдзеліла з сябе пачынальнікаў новай беларускай літаратуры (Ян Баршчэўскі, А.Рыпінскі, Ян Чачот, пазней В.Дунін-Марцінкевіч) даследчы-

каў Міхала Бароўска-га, Ігната Даніловіча і інш.

Адам Станкевіч упершыню ўдалося «упісаць» беларускі вызваленчы рух у агульнаеўрапейскі прававы і палітычны контэкст. Ён паказаў, што ў канцы ХVIII ст. еўрапейская прававая навука аргумента-вала прынцып дзяржаўнай суверэннасці народаў, а пазней, у пачатку XIX ст. - ідэю федэралізму, паводле якой вольныя наро-ды твораць адну дзяржаву на аснове догавару. Кансерва-тыйную мадэль славянской федэрацыі

прапанавалі расійскія славянафілы, а мадэль народна-дэмакратычную - Аляксандр Герцэн, Міхail Bakunin, украінскі гісторык Мікалай Кастамараў - заснавальнік Кірыла-Мяфодаўскага брацтва, да якога належаў Тарас Шаўчэнка.

Усе гэтыя плыні і гістарычныя асобы паўплывалі на пачынальnika беларускага вызваленчага руху Кастуся Каліноўскага.

Яму прысвяціў Адам Станкевіч асобны раздзел сваёй кнігі, а за год да яе выдання - брашуру «К.Каліноўскі, «Мужыцкая праў-да» і ідэя незалежнасці Беларусі» (Вільня, 1933), дакладна прадумаў цэнтральную ідэю беларускага паўстанца - адраджэнне Вялікага Княства Літоўскага як федэрацыі двух народаў. На думку даследчыка, К.Каліноўскі першым зварнуў увагу на гістарычны лёс беларускага народа, яго культуры і такім чынам, мабыць, нават падсвядома, пачаў новы этап палітычнай думкі ў Беларусі, эру змагання за яе дзяржаўную незалежнасць.

Тэалагічныя і гісторыка-культурныя погляды Адама Станкевіча падсумаваны ў манографіі «Хрысціянства і Беларускі Народ»

(Вільня 1940). Гэта кніжка - вяршыня нашай філасофії, гісторыі і рэлігійнай думкі. За выключэннем апошніх раздзелаў, яна ўпершыню надрукавана ў часопісе «Хрысціянская Думка» за 1939 год».

Біяграфічны нарыс пра Каліноўскага, напісаны Адамом Станкевічам, аналіз яго светапогляду і яго падпольнай газеты і сёння застаюцца ўзорным даследаваннем гэтых тэмы. Адам Станкевіч - бадай што першы даследчык, які паспрабаваў раскрыць сацыяльна-псіхалагічныя вытокі шляхецка-каталіцкага этапу беларускага культурнага адраджэнцкага і нацыянальна-вызваленчага руху ў XIX - пачатку XX ст. які парадзіў лідэраў паўстанняў 1793-1795, 1831, 1863 гадоў, а следам за паўстаннямі - новую беларускую літаратуру. Гэта ў першую чаргу збядненне фальварковай шляхты аж да поўнага яе беззямелля, набліжэнне яе паводле сацыяльнага становішча да беларускага сялянства, што цярпела падвойную эксплуатацыю - царскабюрократычную і панскую, урэшце, традыцыі апазіцыйнага да царызму уніяцтва і рыма-каталіцтва, да якіх належала гэтая шляхта, у тым ліку продкі К.Каліноўскага. У Каліноўскага, адзначыў даследчык, не магло быць нацыянальнай свядомасці ў сучасным сэнсе гэтага паняння, бо ў тагачаснай беларускай шляхты, да якой ён належаў, былі яшчэ жывыя традыцыі Вялікага Княства Літоўскага. Як народнік-федэраліст, дакладней, канфедэраліст, К.Каліноўскі быў спачатку супраць ініцыяраванага польскімі шляхецкімі патрыётамі паўстання, спадзяваўся на дэмократычную рэвалюцыю ў Расіі. Але рэвалюцыйная сітуацыя ў пачатку 1860-х гадоў пайшла на спад, расійская апазіцыя падаўлена. І калі польскія нацыяналісты паднялі паўстанне, К.Каліноўскі ўзначаліў яго ў Беларусі і Літве, каб вызваліць народ адразу ад царызма і польскіх паноў.



Павал Севярынец - бязвінна асуджаны вязень, лідар Маладзёвага фронту, літаратурны творца, актыўіст адраджэння духоўнай, эканамічнай, культурнай, вайсковай, гістарычнай спадчыны Бацькаўшчыны. Адзін з актыўных пропагандыстаў-паборнікаў аднаўлення на тэрыторыі Беларусі святых традыций Беларускай Хрысціянскай Дэмакратыі, сузаснавальнік і сустарышыня аргкамітэту па стварэнні на нашай зямлі партыі з хрысціянскім абліччам БХД.

Зараз Павал Севярынец адбывае пакаранне за надуманае сістэмай карных рэпрэсій парушэнне існуючага крымінальнага кодэкса РБ. Якое накіравана супраць патрыётаў Беларушчыны. Але і ў вязніцы Павал мае ў руках свой Амафор дабрыні, які трymае за нас, сваіх паплечнікаў.

Сёння на старонках "Гарадзенскай крэпасці" мы пачынаем перадрук допіса Паўла Севярынца

## Фундамэнтальная Беларусь

Гэты цудоўны й таямнічы край, пра які я вам сёньня хачу распавесці, большасці чытачоў ПАГОНІ смутна знаёмы, калі яны глядзяць сабе пад ногі. На карце дастаткова ўватнуць іголку цыркуля ў Вільню, і радыюсам прыкладна да Менску адкроіць усю Паўночна-Заходнюю Беларусь: захад Віцебшчыны па самы Палацк, нарачана-вілейскія ваколіцы Меншчыны ўлучна з Налібоцкай пушчай, і паўночную грыву Берасцейшчыны - так, каб уся Гарадзеншчына апынулася ў зачарованым паўколе. Вось яна перад вами, небас্পечная зона, якую баяцца крануць нават маштабна-штабныя расейскія геапалітыкі. Вось яна, вотчына нацыі, яе старожытнае логвішча й апошняя крэпасць.

## Нацыянальная анамалія

З Москвы, з крамлеўскіх вежаў, Паўночна-Заходняя Беларусь сапраіды выглядае пагрозыліва - гэткае чужароднае воблака, цень прыбалтыскіх цыклёнаў, на мяжы, дзе хмары ходзяць хмура. Расейскія стратэгі, ад граху падалі, плянуюць у нэа-імпэрый згрэбці яе ў цымяны кут, у якую небудзь бледнарусскую аўтаномію. Мне па-чалавечы шкада тых расейцаў, якія раптам апынаюцца ў такой запаветнай глыбінцы. Тут вечны дух Вялікага княства про-

ста стаіць у паветры, і наўныя аматары «Белай Русі» пачынаюць насьцярожана моршчыць нос: ёмаё, штосьці ня тое. ХІмія нейкая, зусім ня наша. Патыхае ці то Рыскім узмор'ем, ці то Перадкарпацьцем, а то й цьфу-цьфу-цьфу, горнай Чачэніяй - ва ўсялякім разе, у вольным сярэднерускім стылі, як дзе-небудзь у Шклове, ужо ня дыхаецца. Дрыжыкі прабираюць.

Сапраўды - якая там, туды яе душу, аўтаномія. Тут трэба казаць пра капітальнейшую нацыянальную анамалію. Страшна магнітную, прыцягальную, як прадоньне, анамалію з полюсам у мястэчку Суботнікі, Івейскі раён, дзе нарадзіўся геній чыстага беларускага нацыяналізму Зянон Пазьняк.

Калі вакол таго ж Магілеву ці, напрыклад, Віцебску аўры колішнія славы зараз ледзь-ледзь адсвечаюць, дык тут трymаеца су-цэльнае, магутнае духоўнае поле. Абшар пастаяннае нацыянальнае й міжканфэсійнае напругі, які існуе паводле сваіх законаў. Тут польская ідэя на рэгіянальным узроўні кампэнсуе расейскую прысутнасць, і беларуская раўнавага паміж імі пачываецца куды больш ёміста і ўпэўнена, чым у сталіцы. Энэргічнае каталіцтва ўсёй сваёй гіганцкай арбітай напружвае апошняе сілы праваслаўнай царквы; кананічнае супрацьстаянне, у сваю чаргу, каталізуеца масавым пратэстанцтвам. Калі неасцярожна сунуцца, электрычнае дуга ад Расонаў да Ружанай можа шандарахнуць токам будзь здароў. Гарадзкая інтэлігенціякасць, як і хутарскае фэрмэр-

ства, тут ня купляныя ў канцтаварах ці сельпо, і маюць не савецка-штучнае, а, як і належыць, грунтоўнае, глыбіннае, часам дынастычнае, паходжаныне. Словам, у нетрах Заходняе Беларуа дрыжаць жывыя сілы, і гэта на тле агульнабеларускага трансу адчуваецца вельмі моцна

Я сам упершыню асаніў залатое дно Паўночна-Заходняе Беларусі, калі міне хавалі ў гэтых мясьцінах пасыля падзеяў 97-га года - у той час куратарам Гарадзеншчыны быў шэры кардынал БНФ Вячаслав Сіўчык. Тады й унушальная інфраструктура Фронту - ад начнай эстафеты машынаў на трасе да падпольных лякарняў у глушки, - і маўкліва-змоўніцкі дух патаемыхных логвішчаў пакідалі ўражаньне перажытаем легенды. Мне асабліва запомніўся ашмянскі гаспадар-кулак, барада караваем, які прымайнасць у велізарнай, як палац, двухпавярховай хаце. Паміж іншым, вырашаючы нашыя дробныя падарожныя праблемы, ён скроў зубы цадзіў: "За зброю, хлопцы, брацца трэба, што вам тады казалі, за зброю," - і не было ніякага сумнення, што мужыку брацца ёсьць за што. Зрэшты я й зараз падазраю, што многія, вельмі многія жыхары памежнага сутоньня на ўсялякі выпадак складаюць па дамах ня толькі кантрабандныя відакі й пірацкія цыгарэты, але й нешта значна мацнейшае.

У дваццаті кіляметрах ад гэтага грандывёзнаёхаты, на Валожыншчыне, вырас і мой інтэрнація скіпетр Мар'ян, які ўразіў міне, жыхара павальна атэісцкага Віцебску,

па-дамашняму звычайнай верай у Бога й цытаваньнем на памяць Катэхізму. Дый увогуле, пра што казаць: у Зэльве ладзішь беларускую шоудыскатэку мне дапамагаў мясцовы бэпэсэм. Абсалютна шчыра й на роднай мове. Маўляў, усе мы патрынеты. Калі падумаць, у гэтым ёсьць нейкая лёгіка.

Уяўляю, як да болю шчыміць у гэтых мясцінах заезджых нацыяналістаў адкуль-небудзь з Гомеля ці Бабруйску: вось дзе так хацелася б нарадзіцца.

Урэшце, у слове «фундамэнтальная», вынесеным у загаловак, чудоўным чынам скразіць «мэнтальнасць». Чыстай вады, спрадвечны й такі каварны беларускі мэнталітэт моцны ў нашых аномальных краёх як нідзе. Ён проста фаніць тут з усёй сваёй гасціннасцю, сапраўданай талерантнасцю, млявасцю й абыякавасцю да жыцьця.

## Сціплы арыстакратызм Гарадзеншчыны

Калі разглідаць нацыянальны рух у Паўночна-Заходнія Беларусі, у вочы кідаецца проста недарэчная неадпаведнасць: пры велізарным патэнцыяле дзейнасць вядзеца гэтак жа вяла й дрымуча, як і па ўсей рэспубліцы. Нацыя адпачывае тут, так сказаць, уваўсіх сэнсах. Разбор такога пралёту будзе лягічна пачаць з саміх тутэйших дзеячоў. І паколькі першую скрыпку ў краі грае Гародня, дык пасправду-



ем прыгглядзеца да яе бамонду.

Па-першае гарадзенцы ёсьць людзьмі элегантнымі й выкшталцовымі. Ня ведаю, ці здольныя яны, у прыватнасці чытаць на памяць Гарэцыя, але ў цэлым шэдэўр «Народнага Альбому» выдатна характэрны. Увесь заходнебеларускі фэномэн і яго насельнікаў. Шляхецкая афіцыйнасць, каталіцкая прыстойнасць, блікі лаціннае польскаясці - кавалеры, што называецца, маюць манэры. Кожны гарадзенец у душы ўпэўнены, што яго продкі падходзяць калі ўжо не ад Вітаўта Вялікага, дык прынамсі ад Антонія Тышэнгаўза, і мае някепскі досьвед у пытаньнях гісторыі, геральдыкі, краязнаўства і гд. Так што спытаць «Хто ты такі, адкуль ты ўзяўся?», а тым больш «далікатна змаўчаць» гэтае шаноўнае сладарства мае поўнае права.

Натуральна, у правінцыйнае Беларусі канца 20 стагодзідзя такія нумары не праходзяць. Такая чапурыстая эліта павесьці за сабой масавы рух ня ў стане.

Па-другое, у часы СССР і жалезнае заслоны заходнія беларусы, жыхары памежжа, апынуліся

у становішчы тых, хто мусіць спаць тварам да съценкі. І гэта ўшчэмленая, скурчаная псыхалёгія даеца ў знакі дагэтуль.

Па-трэцяе, тутэйшыя беларусы, як і мае быць - самыя беларускія беларусы. Да мозгу касцей. Прыбядняцца, спасылацца на цяжкі год і хамскі народ, адводзіць вочы й штосьць бурчэць пра сябе тут лічыцца правілам добра га тона. Хітра й прымружана, сабе наўме, прыхоўваць казырныя карты й выказвацца так цымяна, каб кожны пачуў што хоча - таксама ох якая папулярная мясцовая заўядзенка.

Нам, усходнікам, напэўна, гэтага ніколі не зразумець. У нас, у Віцебску ці Магілеве, іншая пляніда - выходитці штодзень на вуліцу, як на вайну, чакаючы ўдару з-за рогу ці зрады са съпіны. Адсюль і вырастаюць гэткія крыху звар'яцэлыя людзі са съціснутымі зубамі й ашклянелымі вачымі. Яны ведаюць, што на чужой тэрыторыі мішэні, і таму такія нэрвовыя. таму й трymаюцца так драпежна, і дзейнічаюць так рэзка. На кангрэсах ды асамблеях іх выдае ваўкаватая, падцятая

зацкаванаасьць і звычка адстрэльвацца ў любой размове да апошняга патрону.

Ня тое ў гарадзенцаў. Яны адчуваюць, што адступаць ёсьць куды, што за съпіной зусім не Москва. У іх заўсёды нешта маецца на запас. Яны могуць дазволіць сабе не азірацца. Паводзіць сябе ганарліва, зь некаторай грэблівасцю, запаволена й ленавата. Расслабіцца. Разамлець. Вось гэта іх і губіць. У выніку замест сапраўдных беларускіх фундамэнталістаў, якія маглі б утварыць у гэтай мацёрай Беларусі свой магутны клян, мы маем рой засяроджаных на саміх сабе арыстакратаў, што завісаюць між небам і зямлём.

Сеніняшня драма Заходнія Беларусі калейдаскопічна паўтарае адную й тую ж генэральну трагедыю Вялікага княства Літоўскага, Беларускай Народнай Рэспублікі й незалежнае Беларусі 90-х. Нацыянальная эліта абстрагуецца ад духоўных асноваў, ад Бога й зямлі, ад масавае падтрымкі народа, і падмяняе Ідэю тысячай прамежкавых мэтай і йдэалёгіяй. Грамадзтва разрываетца між імі, беларускі маналіт у момант выбухае знутры, і разълятаецца на асколкі. А сіла, якая сапраўды здольная скансалідаваць нацыю, узьняць яе да вяршыні - так і не абуджаная.

## Дух дрэмле

Памятаю, гарадзенскія маладафронтавцы паказвалі мне ў парку пры Новым Замку дзівоснае дрэва: яго вырвалі з ко-

ранем і ўкапалі ў глебу дагары нагамі. Уявіце сабе, у наступную ж весну яно зазелянела, расквітнела, і лісьце разам з квеценню буяла на быльых каранях так, што страшна было глядзець. Жорсткі садоўніцкі зьдзек цудоўна характарызуе заходнебеларускую ўнікальнасць: у гэтай зямлі, як ня ўторкні, дрэва зазеляненне ёй апладніцца, і хоць пачварна, звыродліва, хоць дагары нагамі - але будзе жыць, жыць, жыць!.. Таму што гэтая зямля спрадвечна,

ротны. Ясна як дзень, што вырашае тут не пэрсанальнае высільванье да пасінення, а масавае, мнагатысячнае варушэнне на ўсёй прасторы ад Ружанаў да Расону.

А пакуль дрымотная Паўночна-Заходняя Бепарусь успрымаецца як тыл франтавога Менску ў змаганьні за незалежнасць. Зразумела, з такой пасыўнай ролій нашай магнітнай нацыянальнай аманаліі ніяк нельга пагадзіцца. Трэба ператвараць фундамэн-

тніцыятыва» - і можна ўзъняць увесе край за Беларусь так, што здрягненца ня толькі афіцыйны Менск, але й рэйсіскі генштаб. Геаграфічна заходняя, празўрапейская плятформа -цу доўная база для лідарскага рэгіянальнага руху.

Варты толькі паверыць ва ўласныя сілы. Ацаніць сілу Духу. Сказаць сабе, што краіну чакае вялікая будучыня. Бог даў нам нарадзіцца на гэтай зямлі нездарма.

Ні ў якім разе нельга праспаць гэтае імгненне



невымерна нашая, ад бруку й ґрунту да артэзянскіх глыбінія.

Так, беларушчына тут запушчана, рыфмуецца нядрэнна, і нездарма. Дух дрэмле. Дрэмле ўся Паўночна-Заходняя Беларусь, ня ў сілах канчаткова заснунець, з пакутлівымі позывамі прачнуцца. Толькі, бывае, буркне нешта неразборлівае ў белы сьвет, і зноў пагружаеца ў дрыгвяную прастрацыю. І як не надрываюцца ў цьмяным скроўсонані некалькі адчайных інтэлектуалаў кшталту песьняра Шалкевіча, змагара Астроўскага ці рэдактара Маркевіча, але падняць на пупа паўкраіны ня здольны ніводны съмя-

тальны патэнцыял у наўяўную сілу. Для гэтага зусім не абавязкова съледаваць за ўкраінскімі аналягамі з іх бытавым нацыяналізмам і школай баявога «гопака», ці арганізація партызанская зоны вакол Бярозаўкі ды Наваельні. І ніякіх арсэналаў зброі тут не патрэбна, кіньце вы. Тут жа ўсё сваё, тут можна браць голымі рукамі, жыўцом, па-паспадарску. Узгадайце, якія аграмадныя працэнты браў тут Пазыняк на презыдэнцкіх выбарах Адна сапраўды масавая, народная арганізацыя - як варыяント, хаўрус фронтаўца з грамадоўцамі, або тая ж «Гарадзенская

Не дапусьціць, каб Паўночна-Заходняя Беларусь была ператвораная ў рэзэрвацию, дзе беларусам дадуць поўнае права выраджацца ў вымірацца. Ня хныкаць. Не зрываша ўраж няянісці. Я вельмі прашу вас, дарагія чытачы ПАГОНІ: проста адчуйце, што вы жывеце ў самым сэрцы роднае Беларушчыны. Адчуйце, як гэтае сэрца б'еца, як адстуквае па сэкундах сёньняшні час. Проста полюбіце свой няшчасны й геніяльны край як самога сябе. І тады ФУНДАМЕНТАЛЬНАЯ БЕЛАРУСЬ сапраўды падымецца на ўвесе рост.

PS: Артыкул друкуеца на мове арыгіналу.

## Пра Ўваскравшэнне Выратавальніка і шмат іншага

Красавік стаў месяцам-апірышчам для хрысціян Сусвету. У іх дамы прыйшло вялікае свята -Дзень Ўваскравшэння Выратавальніка. У кожны дом вернікаў-хрысціян прыйшло Вялікоднае віншаванне духоўных лідараў Рыма-каталіцкай і Праваслаўной канфесій ў якіх Гэпархіі віншавалі паству з Светлым Днём Ўваскравшэння Сына Божага Ісуса, жадалі верным радасці, шаункуну, дабрабыту, любові, і цярпімасці да бліжняга.

Аднак, Вялікодныя дні хрысціяне Планеты Зямля на жаль, святкуюць не разам. Каталікі адзначылі Вялікдзень восьмага красавіка, праваслаўныя пятнаццатага. Безумоўна, такое шкодна адбіваецца на ўзаемапаразуменні людзей розных канфесій. Асабліва адчуваюцца гэткія хібы ў нас на Гарадзеншчыне, дзе дагэтуль ў некаторых сем'ях існуе ганебная практика : праваслаўная не выходзіць замуж за каталіка, каталік не бярэ шлюбу з праваслаўнай. А колькі потым непаразуменняў дзе хрысціць немаўля? Родныя каталікі прагнуть зрабіць гэта ў касцёле, родныя праваслаўныя прагнуть гэтага чыну ў царкве. Асабіста мне, як хрысціяніну, - гэта вельмі непадабаецца, бо неаднаразова чуеш на сустрэчах Гэпархіяў гэтых самых ўпłyтовых хрысціянскіх канфесій Сусвету, што ідзе дыялог аб значным збліжэнні Праваслаўной і Рыма-Каталіцкай царквам. Дасціпныя на зіральнікі наадварот канстатуюць не збліжэнне, а наадварот адхіленне і маўклівае неўспрыманне ідэі еднасці.

А пакуль царкоўнікі і касцёльнікі цягнуць коўдру кожны на сябе ў грамадзтве побач з крыватолкамі і паўсмехамі ідзе пазітыўны працэс паразумення. На двары ўжо дваццаць першае стагоддзе. Можа надарыцца так, што гэтыя прагрэсіўныя працэсы адбудзеца сам без удзелу ў ім ксяндзоў і папоў.

## Футбол і вясен- нія надзеі бела- рускіх “ціфозі”

Напрыканцы сакавіка стартаваў чарговы Нацыянальны чэмпіянат Рэспублікі Беларусь па футболу. Згадаем адразу, ў многіх беларускіх аматоў гульні ў скураны мяч хапала трывогі ад інфармацыі аб жаданні пэўных ўкраінскіх функцыянераў інтэгравацца ў чэмпіянат Рәсей і стварыць на яе базе нейкае штучнае першынство СНД. Трывожна было ад таго, што і беларускія інтэгратары з Рәсей падхапілі гэты ўкраінскі лозунг. Здаровы сэнс перамог і ва Ўкраіне і на абсягах нашае Айчыны. Мы маём пайнавартасны свой нацыянальны чэмпіянат. І каманды ў ім згулялі некалькі туроў. Лідзіруюць



Футбольныя клубы Мінска і Гомеля. Наш “Нёман” — традыцыйна знаходзіцца ў залатой сярэдзіне. Замыкаюць турнітрую табліцу футбалісты Берасця і Мазыра.



## Гарадзенскі ха- кей ізноў толькі срэбны

Першая дэкада красавіка стала вырашальнай для фінальнай стадыі адкрытага чэмпіянату Беларусі па хакеі.

Наноў пасля серыі плэй-оф фінальную пульку склалі гульцы гарадзенскага ХК “Нёман” і хакеісты ХК “Металург” з перыферыйнага горада Жлобін.

На жаль, сапараўдная барацьба мела месца толькі ў стартавых гульнях. Затым нягледзячы на фантастычную падтрымку мясцовых заўзятараў хакею гарадзенцы аддалі ініцыятыву сапернікам і прайграі фінальную серыю з лікам 2-4. Другі год запар каманда з берагоў Нёмана задаволіла сябе сціплым срэбраным медалём.



Калі разборкі Адкрытага Чэмпіянату Беларусі сталі гісторыяй, то Нацыянальны зборнай спраў ў гэты перыяд хоць адбяўляй. Ранні вылет флагмана беларускага хакею менскага “Дынама” з плэй-оф КХЛ паставіў задачу перад трэнерскім штабам нацыянальнай каманды даць хакеістам сапраўдную гульнявую практику. Зараз зборная рыхтуецца да чэмпіянату свету ў сталіцы рэспублікі, затым плануеца выезд на некалькі прэстыжных спарынгаў.

Што ж пачакаем да траўня, калі лепшыя каманды сусвету пакажуць сваю гульню на лядовых арэнах скандынаўскай паўвыспы. Тады і спазнаем чаго варта беларускі гарп.

Свабоднае інфарма-  
цыйнае выданне

Заснавальнік:  
Абласная Рада сяброў  
БХД Гародні.

Надрукавана на  
ксераксе с. М. Кухты  
Наклад 299 паасоб-  
нікаў

Адказны за выпуск:  
Георг Нёман